

Rodzime rasy zwierząt gospodarskich

W ostatnich latach obserwuje się zmniejszenie liczebności niektórych odmian i ras zwierząt gospodarskich, co w przyszłości może prowadzić do ich całkowitego wyginięcia. Unia Europejska w celu ochrony szczególnie cennych lokalnych ras bydła, koni, owiec i świń w programie rolnośrodowiskowym na lata 2007-2013 złożonego z 9 pakietów przedstawia pakiet 7 - zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie.

Program Rolnośrodowiskowy służy finansowemu wsparciu działalności rolniczej, która jest ukierunkowana na ochronę środowiska i zachowanie walorów przyrodniczych obszarów wiejskich. Pakiet ten umożliwi uzupełnienie dopłat bezpośrednich. Ponadto jest opłacalny dla rolników, ponieważ lokalne rasy są przystosowane do trudnych warunków środowiskowych, odznaczają się również wysoką płodnością i odpornością na choroby. Zwierzęta te nie wymagają wysokich nakładów pracy i dużych zasobów paszowych, co umożliwia prowadzenie produkcji ekstensywnej.

Zestaw wariantów i płatności w ramach programu

Warianty	Wysokość płatności
Wariant 7.1 Zachowanie lokalnych ras bydła	1140 zł/ha
Wariant 7.2 Zachowanie lokalnych ras koni	1500 zł/ha
Wariant 7.3 Zachowanie lokalnych ras owiec	320 zł/ha
Wariant 7.4 Zachowanie lokalnych ras świń	570 zł/ha

Pakiet dotyczy zwierząt objętych w Polsce programami hodowlanymi ochrony zasobów genetycznych, tj. **bydło** - polskie czerwone, białogrzbięte, polskie czerwono - białe, polskie czarno - białe

- **konie** - konik polski, koń huculski, koń małopolski, koń śląski, koń sokółski, koń wielkopolski, koń sztumski
- **owce** – wrzosówka, olkuska, świniarka, polskie owce górskie odmiany barwnej, uhruskie, owce rasy merynos barwnej, wielkopolskie żelaźnieńskie, kamienieckie, korideil, pomorskie, cakiel podhalański, merynos polski w starym typie
- **świnie** – puławska, złotnicka biała, złotnicka pstra

Konik polski w pełni rodzima rasa koni wywodząca się od dzikich koni (tarpanów). Są to konie o mocnej budowie i masywnym umaszczeniu z ciemną pręgą na grzbiecie. Doskonale przystosowane do ciężkich warunków. Odnznaczają się wysoką płodnością, łagodnym charakterem, dobrze wykorzystują paszę. Konie tej rasy nadają się do chowu bezstajennego również w małych gospodarstwach. Duża część populacji żyje w stanie wolnym w rezerwacie Popielnie. Przydatne są w użytkowaniu zaprzęgowym, rekreacji i celach rehabilitacyjnych.

Bydło polskie czerwone jedna z najstarszych ras bydła autochtonicznego, jest użytkowane w rejonach górskich i podgórszych. Charakteryzuje się umaszczeniem ciemno czerwonym, niewielkimi rogami oraz silnymi nogami z mocną racicą. Odnacza się niewielkimi wymaganiami paszowymi, dużą odpornością i zdrowotnością. Duża płodność i łatwość wcieleń dają dobre wyniki odchowu cieląt. Mimo nieznacznie niższej wydajności mlecznej, mleko

cechuje się znaczną zawartością białka 3,3%, tłuszczu 4,2% i przydatnością do wyrobów serowarskich.

Owca wrzosówka rasa rodzima występuje w rejonie północno-wschodnim Polski. Owce te mają nogi i głowę czarno umaszczone, okrywę wełnistą w kolorze od siwego do czarnego z przewagą długich włosów. Cechuje się dużą odpornością, szybką dojrzałością płciową (osiąga w wieku 7 miesięcy) oraz dużą plennością 140%-180%. Owce te zalicza się do kożuchowych, skóry z nich uzyskiwane są dobrej jakości.

Świnia złotnicka pstra charakteryzuje się biało-czarnym ubarwieniem i zawisłymi uszami. Tuczniaki mają smaczne mięso z dużą zawartością tłuszczu w tuszy. Lochy charakteryzuje bardzo dobra wartość rozplodowa.

Kto może ubiegać się o płatności rolnośrodowiskowe?

Udział w programie może wziąć rolnik, który jest właścicielem lub dzierżawcą gospodarstwa rolnego o powierzchni nie mniejszej jak 1 ha, i zobowiąże się do realizacji planu działalności rolnośrodowiskowej przez okres 5 lat.

Podstawowe wymagania dotyczące pakietu:

Uzyskanie dotacji uzależnione jest od spełnienia określonych warunków: zwierzęta zgłoszone do programu muszą mieć zachowaną czystość rasy, udokumentowane pochodzenie, wpis do ksiąg hodowlanych oraz prowadzenie dokumentacji hodowlanej stada.

Minimalna liczba samic tej samej rasy w stadzie:

- 4 krowy
- 2 klacze
- 5 olkulskich
- 10 owiec innych ras
- 10 szt. świń rasy puławskiej
- 8 szt. świń rasy złotnickiej białej
- 8 szt. świń rasy złotnickiej pstrej

Płatność nie przysługuje na lochy stada podstawowego pow. 70szt. rasy puławskiej, oraz 100 szt. rasy złotnickiej białej lub złotnickiej pstrej.

Rolnik ma obowiązek zachować powierzchnie trwałych użytków zielonych na terenie całego gospodarstwa, które jest objęte programem rolnośrodowiskowym.

Literatura:

Instytut Zootechniki i Instytut Ochrony Środowiska: Rodzime rasy zwierząt gospodarskich Warszawa 2002,
www.izoo.krakow.pl

Anna Piotrowska
Oddział Warszawa